

Jacek Ferdynand Nowak

1958–2016

Profesor Jacek Nowak urodził się 23 maja 1958 roku w Poznaniu. Jego życie, edukacja oraz aktywność zawodowa i pozazawodowa były związane z rodzinnym miastem. W latach 1973–1978 uczęszczał do Technikum Energetycznego w Poznaniu. Bezpośrednio po maturze podjął dzienne studia magisterskie na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Wydział Biologii i Nauk o Ziemi) na kierunku geografia, ze specjalnością geografia fizyczna. Studia ukończył w 1982 roku i jeszcze w tym samym roku rozpoczął pracę w Instytucie Gospodarki Przestrzennej Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Instytutem kierował jego założyciel prof. Ryszard Domański. Cała późniejsza praca dydaktyczna i naukowa Jacka Nowaka była związana z Instytutem, który w nowej strukturze organizacyjnej Uczelni został w 1991 roku przekształcony w Katedrę Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej.

Pierwotne zainteresowania naukowe Jacka Nowaka dotyczyły fizjograficznych i środowiskowych uwarunkowań rozwoju lokalnego. Pod kierunkiem prof. Domańskiego napisał pracę doktorską z zakresu ekonomiki miasta zatytułowaną *Ekspansja przestrzenna miasta Poznania*, na podstawie której uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych (1992). Transformacja ustrojowa kraju spowodowała naturalne pogłębianie dociekań naukowych, przesuując jego zainteresowania badawcze ku czynnikom politycznym i ekonomicznym związanym z działaniem władz lokalnych. Jacek Nowak skoncentrował się na problematyce rozwoju lokalnego (miast i gmin, później również powiatów) oraz wpływających na ten rozwój czynników, zwłaszcza tych związanych z działalnością władz lokalnych. Ten nurt badań i rozważań rozwijał do końca swojej aktywności naukowej.

Katedra Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej była jednostką naukowo-dydaktyczną zajmującą się głównie zagadnieniami miast i regionów, ich funkcjonowaniem i rozwojem w bliższym i dalszym otoczeniu społeczno-gospodarczym i środowiskowym oraz koordynowaniem kierunku studiów gospodarka przestrzenna. Jacek Nowak doskonale wpisywał się w profil dydaktyczny Katedry. Wykorzystywał swoje geograficzne kompetencje w prowadzeniu takich przedmiotów jak geografia ekonomiczna, ochrona środowiska czy planowanie przestrzenne. Wraz z poszerzaniem zainteresowań włączył się w dydaktykę przedmiotów ściślej powiązanych ze specjalnościami

prowadzonymi w ramach kierunku gospodarka przestrzenna (tj. z administracją i gospodarką samorządową, gospodarką lokalną i globalną, rozwojem miast i regionów). Były to między innymi zarządzanie w samorządzie terytorialnym, usługi publiczne, marketing terytorialny. Podkreślenia wymagają unikatowe w skali kraju przedmioty prowadzone przez niego, takie jak zarządzanie strategiczne w jednostkach samorządu terytorialnego, rozwój obszarów metropolitalnych czy współzarządzanie. Wszystkie te przedmioty wpisywały się w pole badawcze Jacka Nowaka i zawsze nawiązywały do najnowszych trendów w gospodarce przestrzennej i naukach o zarządzaniu. Podkreślenia wymaga też jego duże zaangażowanie w dydaktykę, wysoko oceniane przez studentów.

Ukształtowane w ten sposób naukowo-dydaktyczne zainteresowania zaowocowały monografią naukową zatytułowaną *Modernizacja lokalnej administracji publicznej a rozwój lokalny*, która stała się podstawą do nadania Jackowi Nowakowi kolejnego stopnia w karierze naukowej – doktora habilitowanego nauk ekonomicznych (2007). Praca rozszerzała wiedzę o zależnościach między rozwojem lokalnym i usprawnieniem publicznej administracji lokalnej, a zdobyte doświadczenie autor wykorzystał w działalności praktycznej i eksperckiej zarówno dla jednostek lokalnych, jak i dla dużych aglomeracji miejskich. Profesor Nowak współpracował intensywnie ze środowiskiem organizacji samorządowych (między innymi Związkiem Miast Polskich, Związkiem Powiatów Polskich, Związkiem Gmin Wiejskich RP, Lokalną Grupą Działania „Gościńska Wielkopolska”) oraz jednostkami samorządu lokalnego, władzami i urzędami miast, gmin i powiatów z niemal całej Polski. Wiele lat współpracował też z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jako ekspert angażował się mocno w realizację wielu projektów z programów PHARE, Know-How Found, USAID LGPP, Banku Światowego czy Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Jego merytoryczna i praktyczna wiedza służyła wzmocnieniu kompetencji jednostek samorządowych i realizacji dialogu społecznego z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego.

W 2009 roku uzyskał stanowisko profesora Uczelni. Jego działalność naukowa i bardzo intensywna współpraca z otoczeniem uzupełniały się wzajemnie. Dzięki temu Profesor Nowak był niezwykle doświadczonym badaczem praktykiem i pewnie dlatego jego dorobek publikacyjny nie jest może imponujący pod względem ilościowym, ale bardzo wartościowy. Składa się nań blisko 50 pozycji, w tym 2 monografie i podręczniki we współautorstwie, oraz niepublikowane ekspertyzy. Wypromował liczne grono absolwentów kierunku gospodarka przestrzenna oraz dwóch doktorów. Cieszył się uznaniem zarówno w środowisku akademickim, jak i wśród samorządowców. Wnikliwy naukowiec i niezwykle ceniony praktyk był również otwartym i życzliwym człowiekiem, pełnym pasji miłośnikiem przyrody, geografii, długich pieszych wędrówek i kajakarstwa turystycznego. Grał w koszykówkę, chodził na koncerty. Prowadził intensywny tryb życia.

Niespodziewanie zaatakowała go choroba, z którą przegrał walkę. Odszedł zbyt wcześnie, 31 lipca 2016 roku, w Poznaniu, pozostawiając po sobie dorobek naukowy i dydaktyczny oraz pamięć o dobrym człowieku. Spoczął na cmentarzu w Suchym Lesie.

Waldemar Budner